

ЕКОНОМІКА ГАЛИЧНИНИ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Чекаловська Г. З.,

кандидат економічних наук, доцент,
Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Західно-Українського Національного Університету
e-mail: h.chekalovska@wuni.edu.ua
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1201-574X>

Марцинів Х. В.,

студентка, Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Західно-Українського Національного Університету
e-mail: marcinivhristina@gmail.com

У тезах розглядається економічне становище Галичини у складі Австро-Угорщини: вкрай важке становище населення краю, занепад торгівлі, промисловості, сільського господарства. Висвітлено основні риси економічного розвитку Галичини кін. ХІХ поч. ХХ ст.

Наприкінці ХVІІІ ст. внаслідок трьох поділів Польщі західноукраїнські землі площею понад 60 тис. кв. км з населенням 2,5 млн. осіб (у тому числі 2 млн. українців) стали колонією Австрійської імперії. 1867 року, австрійська Габсбурзька монархія трансформувалася у двоєдину державу – Австро-Угорщину, до складу якої увійшли Східна Галичина, Північна Буковина і Закарпаття, які до останніх днів її існування залишалися найбільш відсталими в економічній площині територіями з найнижчим рівнем життя населення.

У 50-60-х рр. ХІХ ст. Галичина, зберігала досить давній, аграрний характер економіки. Уряд Австро-Угорщини не вживав ніяких заходів для розвитку промисловості на галицьких землях. Уряд не надавав підприємцям податкові пільги, якими користувалися в західних провінціях.

Дешеві фабричні товари витісняли з ринку місцеві вироби [1]. Галицькі землі привертала все більшу увагу австро-угорських підприємців не тільки як ринок збуту товарів, а в першу чергу як джерело дешевої сировини. Почали розвиватися нафтодобувна та лісозаготівельна галузі промисловості. Борислав (так звана Галицька Каліфорнія) став відомим промисловим центром видобутку та переробки нафти, озокериту та газу не лише Східної Галичини, але й усю Західної Європи. Завдяки мільйонним прибуткам нафтопромисловці проживали у сусідньому Дрогобичі, віддаленому Львові, Відні – столиці Австрійської імперії. Проте, наймані робітники Галицької Каліфорнії, перебуваючи у вкрай жахливих соціально-економічних і побутових умовах, не могли протестувати та організовувати робітничі страйки [2, с. 42].

У Галичині мешканці міст складали 10% від усього населення. Українці у складі міського населення складали лише 14-25%. Більшість міських жителів у Галичині були поляками та євреями.

Умови життя на галицьких землях були нестерпними для корінного населення. Смертність сягала 40-48 осіб на 1 тис. серед українців і 28 осіб на 1 тис. серед поляків. [1].

Наприкінці XIX ст. іноземний капітал посилив свої позиції в економіці галицьких земель. Великі фірми забирали у свою власність торгівлю, банки, цілі галузі промисловості. Іноземні власники поглинали ті підприємства, існування яких було їм небажане, не давали можливість створювати ті, діяльність яких суперечила б їх інтересам.

Сільське господарство Галичини розвивалося дуже повільно. В той час, коли більшість селянства постійно страждала від малоземелля, великі земельні масиви були власністю поміщиків,

Мізерні заробітки або й повна їх відсутність, зубожіння більшості населення, нестача землі, пошуки порятунку від голодної смерті, тягар національного гноблення стали вагомими причинами масової трудової еміграції галицьких селян до країн Європи, Північної та Південної Америки. За другу половину XIX ст. Галичину покинуло в пошуках кращої долі понад 140 тис. осіб [1].

Новою проблемою у злиденному житті селянства стало лихварство. Змушені позичати гроші для сплати податків, селяни дуже швидко опинялись у залежності від лихварів, які під приводом сплати боргу і відсотків на нього (в середньому 150-250%) відбирали цілі господарства [3].

Отже, у Галичині на початку XX ст. розвивалася переважно добувна промисловість. Панівне становище в промисловості посіли монополістичні об'єднання. Посилився процес концентрації виробництва. Економічне становище галицьких земель у складі Австро-Угорщини як і раніше залишалося наближеним до колоніального. Галичина була ринком збуту готової продукції з центральних регіонів імперії та залишалася аграрно-сировинним придатком Австро-Угорської імперії.

Список використаних джерел:

1. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст. Київ, 2018. URL: <http://ukrtar.su/uk-uh9/1051.html>.
2. Лазарович М.В., Лазарович Н.А. Історія України. Київ. 2012. 438 с.
3. Галик В.М. Соціальна стратифікація населення «Галицької Каліфорнії» у творчій спадщині Івана Франка. Проблеми гуманітарних наук. 2014. Вип. 34. С. 42–52.